

Кононюк Юлія

студентка групи ОПЗм-51

Тернопільський національний економічний університет

КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Базовим завданням, яке потрібно вирішити для виявлення особливостей побудови системи обліково-аналітичного забезпечення різних видів і типів стратегій, є побудова загальної їх класифікації. Розробка такої класифікації дозволить обґрунтувати специфіку побудови системи обліково-аналітичного супроводу стратегічного менеджменту у зв'язку з обранням різних типів або видів стратегій сільськогосподарськими підприємствами.

На сьогодні як класики теорії стратегічного управління (Д. Аакер, І. Ансофф, М. Портер, Ф. Котлер, Г. Мінцберг, А. Томпсон, А. Стрікленд та ін.), так і сучасні вчені у сфері менеджменту, пропонують значну кількість підходів до класифікації стратегій підприємств. Проведений аналіз цих підходів дозволив встановити, що в більшості випадків вони відрізняються між собою як за наявності різноманітних аспектів функціонування підприємства, щодо яких може застосовуватись методологія стратегічного управління, так і за існування значної кількості стратегій, що на практиці використовуються в системах стратегічного менеджменту підприємств.

Р. Ф. Бруханський з метою обґрунтування теоретико-методологічних основ обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту запропонував використовувати класифікацію стратегій підприємств залежно від рівнів підприємства (за ієрархічними рівнями та ступенем декомпозиції), яка передбачає розгляд стратегії як способу встановлення цілей на корпоративному рівні, бізнес-рівні та функціональному рівні (табл. 1) [2, с. 54].

Слід зазначити, що незважаючи на те, що така ієрархія стратегій (табл. 1) вважається традиційною для представників зі сфери стратегічного менеджменту, серед вчених на сьогодні відсутній єдиний підхід щодо виділення кількості рівнів підприємства, на основі яких обґрунтовано типи стратегій. Наприклад, на відміну від представленої вище підходу Г. Мінцберг [4, с. 61] та Д. В. Арутюнова [1, с. 13–15] виділяють четвертий рівень – лінійний

(оперативний) тип стратегій як базовий рівень побудови корпоративної стратегії.

Таблиця 1

Класифікація стратегій підприємства за рівнями підприємства як основа для побудови системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту [2, с. 54]

Типи стратегій	Види стратегій	Обліково-аналітичне забезпечення
Корпоративні стратегії	Річної звітності	Прогнозування прибутків
	Для ради директорів, фінансових аналітиків і менеджменту середньої ланки	
	Для топ-менеджменту	
	Приватна корпоративна стратегія для виконавчого директора	
Бізнес-стратегії	Стратегія СБО 1*	Поточні та прогнозні звіти про прибутки та збитки стратегічних бізнес-одиниць, обсяги грошових потоків стратегічних бізнес-одиниць тощо
	Стратегія СБО 2	
	...	
	Стратегія СБО n	
Функціональні стратегії	Виробнича стратегія	Функціональні бюджети (виробничі, маркетингові тощо) та оперативні плани, облікове забезпечення реалізації операційних програм та програм капіталовкладень
	Стратегія маркетингу та продажів	
	Стратегія досліджень та розробок	
	Стратегія управління персоналом (HR-стратегія)	
	Стратегія конкуренції	
	Фінансова стратегія	
	Інші види	

Для реалізації кожного із виділених типів стратегій можуть бути застосовані різні моделі. Типовим прикладом аналізу варіантів побудови корпоративної стратегії є застосування матриці Бостонської консалтингової групи, а для бізнес-стратегії – моделі «П'яти сил» М. Портера.

* СБО – стратегічна бізнес-одиниця.

Запропонований підхід до класифікації стратегій (табл. 1) базується на пірамідальній структурі видів стратегій, коли кожен наступний рівень є сукупністю типів стратегій нижчого рівня.

Література:

1. Арутюнова Д. В. Стратегический менеджмент : уч. пособ. / Д. В. Арутюнова – Таганрог : Изд-во ЮФУ, 2010. – 122 с.
2. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 384 с.
3. Бруханський Р. Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2014. – № 1 (67). – С. 163-169.
4. Мінцберг Г. Зліт і падіння стратегічного планування / Генрі Мінцберг. – К. : Вид-во О. Капусти, 2008. – 412 с.

Марущак Володимир

студент групи ОПЗм-51

Тернопільський національний економічний університет

ІДЕНТИФІКАЦІЯ БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА З ПОЗИЦІЙ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Незважаючи на те, що найвищим рівнем стратегій є корпоративна стратегія, яка стосується всього підприємства, вона розглядається дослідниками крізь призму бізнес-стратегії, що пов'язана з функціонуванням стратегічних бізнес-одиниць – підрозділів, що випускають однотипну продукцію і можуть розробляти власну конкурентну стратегію. Відповідно корпоративна стратегія описує підходи до управління загальною сукупністю (портфелем) стратегічних бізнес-одиниць, описує комплекс дій і заходів, спрямованих на їх оптимізацію та загалом орієнтованих на покращання конкурентних переваг підприємства.

На думку Р. Ф. Бруханського бізнес-стратегії слід розглядати як план управління стратегічною бізнес-одиницею та її стратегічною бізнес-зоною, що передбачає розробку і реалізацію конкурентної стратегії, швидке реагування на